

II. Kierunki planowania strategicznego gminy

2.1 Konstrukcja strategii rozwoju

1. Wizja i misja

Wizja i wynikająca z niej misja rozwoju miasta są zapisem intencji działania władz lokalnych, gdyż określają przyszłe kierunki rozwoju Nowej Rudy. W trakcie prac nad dokumentem ustalono, iż dwiema podstawowymi grupami docelowymi działań strategicznych Nowej Rudy powinni być potencjalni inwestorzy oraz mieszkańcy. W związku z tym w misji szczególny akcent został położony na podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej ośrodka i rozwój gospodarczy - z jednej strony - oraz na bezpieczeństwo i troskę o jakość życia społeczności lokalnej - z drugiej.

Wizją miasta Nowa Ruda na lata objęte niniejszą Strategią jest:

Nowa Ruda – prężnym ośrodkiem lokalnym, wyposażonym w dobrą infrastrukturę techniczną, rozwijającym się gospodarczo w harmonii ze środowiskiem naturalnym, atrakcyjnym dla inwestorów i turystów, bezpiecznym i przyjaznym mieszkańcom, dbającym o rosnącą jakość życia społeczności lokalnej i o kulturowe dziedzictwo regionu.

Misją spełniającą wizję:

Misją władz miasta Nowa Ruda jest stwarzanie warunków do długofalowego, harmonijnego rozwoju opartego na wiedzy, przedsiębiorczości, zapewniającego wzrost zatrudnienia i poprawę warunków życia mieszkańców z zachowaniem wartości kulturowych i środowiskowych.

Na podstawie konkursu ogłoszonego w prasie lokalnej przyjęto motto mające charakter sloganu reklamowego, zamieszczanego w przyszłości na materiałach i publikacjach promocyjnych.

Motto:

„Nowa Ruda – z tradycją w przyszłość”

Identyfikacja celów strategicznych dla rozwoju Nowej Rudy pozwoliła na wyodrębnienie 15 priorytetów, które zostały pogrupowane w trzy sfery: gospodarczą, przestrzenną i społeczną, co dowodzi spójności dokumentu ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego.

Priorytety dla Nowej Rudy zostały wybrane z uwzględnieniem trendów występujących w otoczeniu i skonfrontowane z rankingiem słabych i mocnych stron. Przyjęto założenie, iż:

- priorytety w sferze gospodarczej są ukierunkowane na neutralizację zagrożeń i wykorzystanie szans dla rozwoju gospodarki Nowej Rudy;
- priorytety w sferze społecznej są ukierunkowane na wykorzystanie silnych stron przy jednoczesnej próbie przeciwdziałania zagrożeniom i słabościom;
- priorytety w sferze przestrzennej mają na celu przezwyciężenie problemów wynikających ze słabych stron miasta.

2.2 Schemat – struktura budowy Strategii Rozwoju Miasta Nowa Ruda

SFERA GOSPODARCZA
1. Tworzenie warunków do inwestowania w mieście
Noworudzki Park Przemysłowy (NPP)
Podstrefa Noworudzkiej WSSE „INVEST-PARK” Sp. z o.o.
Grupa robocza dla "Obszaru Aktywności Gospodarczej"
Promocja gospodarcza i turystyczna miasta
Poprawa otoczenia działalności gospodarczej
2. Lokalny rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności
Bezzwrotne źródła finansowania zadań publicznych
Rozbudowa systemu infrastruktury technicznej
Szkolenie MŚP do pozyskiwania i wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania
Rozwój mikro- i małej przedsiębiorczości
Innowacyjność i konkurencyjność gospodarki lokalnej
3. Promocja miasta w kraju i za granicą
Promocja miasta
Współpraca z miastami partnerskimi
Współpraca samorządu z innymi regionami kraju
Współpraca samorządu z zagranicznymi partnerami
Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych

SFERA PRZESTRZENNA
1. Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej
Modernizacja i rozwój sieci wodociągowej
Sukcesywna rozbudowa systemu kanalizacji
Informatyczny system zarządzania zużyciem mediów
Gazyfikacja terenów miasta oraz rozbudowa sieci ciepłowniczej
Poprawa warunków dostawy energii elektrycznej
Telekomunikacja oraz rozwój społeczeństwa informatycznego
2. Bezpieczeństwo ekologiczne społeczeństwa i gospodarki
Poprawa jakości i ochrona zasobów wodnych
Poprawa jakości powietrza atmosferycznego
Ochrona środowiska akustycznego
Ograniczenie wpływu promieniowania elektromagnetycznego
Ochrona powierzchni ziemi
Ochrona środowiska przyrodniczego
Ochrona przeciwpowodziowa
Edukacja ekologiczna
Gospodarka odpadami
3. Poprawa spójności przestrzennej miasta
Polityka transportowa miasta
Budowa ścieżek rowerowych
Miejski system parkowania
Realizacja polityki przestrzennej miasta
Racjonalna gospodarki gruntami
Budownictwo społeczne
Tereny pod zabudowę mieszkaniową
4. Poprawa ładu przestrzennego
Rewitalizacja obszarów zdegradowanych
Poprawa ładu przestrzennego i estetyki miasta
Zielone miasto
Rozwój współpracy międzynarodowej

SFERA SPOŁECZNA
1. Poprawa stanu bezpieczeństwa w mieście
Opracowanie projektu „Bezpieczna Gmina”
Współpraca służb w zakresie bezpieczeństwa
Monitoring miejsc niebezpiecznych na terenie miasta
Rozwój Straży Miejskiej
2. Przeciwdziałanie patologiom i uzależnieniom
Przeciwdziałanie narkomanii i alkoholizmowi
Działalności informacyjno-rozpoznawcza i szkoleniowa
3. Funkcjonowanie podmiotów ratowniczych oraz unowocześnienie systemu bezpieczeństwa
Doposażenie Straży Pożarnej i Pogotowia Ratunkowego
Doposażenie Policji
Współpraca służb ratowniczych i ochroniarskich
Doposażenie OC
4. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego poprzez kulturę
Modernizacja i rozwój instytucji kultury
Promocja animatorów i twórców kultury
Imprezy kulturalne na terenie miasta
Ochrona zabytków i miejsc pamięci
Współpraca z organizacjami pozarządowymi
5. Wszechstronny rozwój kultury fizycznej i sportu
Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej
Modernizacja obiektów turystyczno-sportowych
Miejsca rekreacji i wypoczynku w mieście
Imprezy sportowo-rekreacyjne
6. Poprawa jakości i efektywności edukacji szansą na rozwój
Modernizacja i rozbudowa bazy lokalowej
Remonty bibliotek
Likwidacja barier architektonicznych
7. Ochrona zdrowia
Usprawnienie działania podstawowej opieki i zdrowotnej
Profilaktyka zdrowotna

Nowa Ruda

A. Sfera gospodarcza

SFERA GOSPODARCZA

Cel „gospodarczy”

NOWA RUDA MIASTEM ROZWIJAJĄCYM SIĘ GOSPODARCZO, ATRAKCYJNYM DLA INWESTORÓW

Priorytet 1. Tworzenie warunków do inwestowania w mieście

Działanie nr 1	Opis
Noworudzki Park Przemysłowy (NPP)	Realizacja projektu NPP pozwoli na wykorzystanie na funkcję przemysłową bądź przemysłowo-usługową obiektów po byłej Kopalni Węgla Kamiennego „Nowa Ruda”. Zagospodarowanie na nowo wolnych obiektów poprodukcyjnych jest najbardziej zasadnym sposobem tworzenia nowych miejsc pracy. Inwestorzy, którzy się zajmą restrukturyzacją tej bazy produkcyjnej, zwiążą się na trwałe z terenem miasta. Użytkowanie niewykorzystanych obiektów przyniesie następujące skutki: <ul style="list-style-type: none"> - nowe miejsca pracy, - zarobki dla pracowników, - strumień pieniędzy w obrocie gospodarczym w mieście, - podatki do lokalnych kas.
Działanie nr 2	Opis
Podstrefa Noworudzkiej Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST PARK” Sp. z o.o.	Działanie ma na celu podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej miasta poprzez odpowiednie zagospodarowanie terenów (m.in. zapewnienie infrastruktury technicznej, usprawnienie systemu komunikacji) oraz skuteczną promocję działek wchodzących w skład Podstrefy Noworudzkiej WSSE „INVEST PARK” Sp. z o.o.
Działanie nr 3	Opis
Grupa robocza dla „Obszaru Aktywności Gospodarczej”	Działanie dotyczy powołania grupy roboczej dla „Obszaru Aktywności Gospodarczej”, obejmującego tereny NPP, WSSE „Invest-Park” oraz SRK, a jego celowość wyraża się w dążeniu do jak najkorzystniejszego i zharmonizowanego zagospodarowania posiadanych terenów przeznaczonych pod inwestycje.

Działanie nr 4	Opis
Promocja gospodarcza i turystyczna miasta	Skuteczna promocja powinna obejmować promocję gospodarczą, turystyczną oraz promocję produktów miasta. W ujęciu marketingowym bowiem miasto jest widziane jako produkt, który należy sprzedać inwestorom krajowym i zagranicznym, mieszkańcom regionu, Polaki, turystom i wszystkim, którzy chcieliby w nim pozostać i prowadzić działalność gospodarczą, zamieszkać bądź przyjechać w celach turystycznych. Dlatego też zasadne wydają się wszelkie działania zmierzające ku przygotowaniu merytorycznej i zachęcającej oferty we współpracy z instytucjami okołobiznesowymi.

Działanie nr 5	Opis
Poprawa otoczenia działalności gospodarczej	<p>Podjęcie i wspieranie działań na rzecz poprawy otoczenia działalności gospodarczej sprzyjającej pozyskiwaniu kapitału i przedsiębiorców z otoczenia bliższego i dalszego ma na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw handlowych poprzez pomoc konsultingową, szkoleniową i w zakresie zarządzania strategicznego, - polepszanie informacji i ułatwienia zakładania nowych przedsiębiorstw w ramach Punktu Konsultacyjnego – rolę wiodącą pełnią: Agencja Rozwoju Regionalnego „AGROREG” S.A. oraz Powiatowy Urząd Pracy, - zapewnienie warunków stabilnego rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw poprzez polepszenie dostępu do własności lokali użytkowych i terenów inwestycyjnych stanowiących własność Miasta oraz poprzez odpowiednią politykę podatkową Miasta i programy pomocy publicznej dla przedsiębiorstw.

Priorytet 2. Lokalny rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności

Działanie nr 1	Opis
Bezzwrotne źródła finansowania zadań publicznych	Biorąc pod uwagę, iż jedną z największych barier rozwoju regionalnego jest brak środków finansowych na realizację zadań inwestycyjnych, należy zintensyfikować starania o zdobycie odpowiedniej wiedzy o możliwościach korzystania z zewnętrznych źródeł finansowania. Szansą na realizację ważnych dla gminy przedsięwzięć mogą okazać się nie tylko fundusze strukturalne, fundusze EOG, preferencyjne kredyty, obligacje komunalne oraz umarzalne pożyczki, lecz również Europejski Fundusz Inwestycyjny, czy też próba zawązania partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP).

Działanie nr 2	Opis
Stała rozbudowa infrastruktury technicznej dla potrzeb rozwoju gospodarczego	Pogorszenie stanu technicznego infrastruktury drogowej oraz plany władz samorządowych zmierzające do szerokiej promocji terenów inwestycyjnych wymuszają dostosowanie układu komunikacyjnego miasta do zwiększającego się ruchu kołowego. Zainteresowanie potencjalnych inwestorów skupia się przede wszystkim na korzystnej lokalizacji terenu, jego dostępie komunikacyjnym oraz wyposażeniu w podstawowe media. Dlatego też należy wspierać wszelkie działania mające na celu podniesienie atrakcyjności

inwestycyjnej oferowanych terenów.

Działanie nr 3	Opis
Szkolenie MŚP do pozyskiwania i wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania	Wobec wyzwań stawianych przez Unię Europejską konieczna staje się realizacja szkoleń lokalnych przedsiębiorców w celu przygotowania ich do umiejętnego sporządzania wniosków o pozyskiwanie środków z funduszy pomocowych, unijnych oraz krajowych.

Działanie nr 4	Opis
Rozwój mikro- i małej przedsiębiorczości	Działanie ma na celu wspieranie rozwoju przedsiębiorczości oraz kształtowania postaw przedsiębiorczych u osób bezrobotnych oraz uczących się i studiujących, zorientowanych na samozatrudnienie. Przeprowadzone działania mają na celu poinformowanie zainteresowanych możliwościach wejścia na rynek pracy dzięki stworzeniu własnej firmy.

Działanie nr 5	Opis
Wzrost potencjału innowacyjności i konkurencyjności gospodarki lokalnej	Działanie obejmuje: tworzenie klimatu dla transferu do regionu HT (wysokich technologii), rozwoju kierunków i specjalności w Collegium Glacense, powstanie centrum naukowo-badawczo-promocyjnego regionu, zmianę oblicza regionu, współpracę uczelni z podmiotami gospodarczymi, uczelniami krajowymi i zagranicznymi, projekty, prace licencjackie, seminaria, konferencje, warsztaty technologiczne, kreowanie nowych postaw przedsiębiorczości, wykorzystanie walorów przestrzenno-rekreacyjnych regionu dla przedsięwzięć artystycznych kreujących nowe oblicze miasta i promujących miasto w kraju i za granicą.

Priorytet 3. Promocja miasta w kraju i za granicą

Działanie nr 1	Opis
Promocja miasta	Intensywna promocja oferty gospodarczej, turystycznej i rekreacyjnej pozwoliłaby na stworzenie wizerunku miasta jako ważnego centrum sportowo-rekreacyjnego, dysponującego wieloma atrakcjami dla turystów. W konsekwencji mogłoby to doprowadzić do ściągnięcia potencjalnych inwestorów, którzy chcieliby rozpocząć działalność gospodarczą na terenie miasta.

Działanie nr 2	Opis
Współpraca z miastami partnerskimi	Dotychczas miasto podpisało tylko 3 umowy o współpracy z partnerem zagranicznym. W związku z faktem, iż współpraca ta układa się właściwie, należałoby ją jeszcze bardziej zintensyfikować, głównie na płaszczyźnie gospodarczej poprzez kontakty podmiotów gospodarczych.

Działanie nr 3	Opis
Wymiana doświadczeń i współpraca samorządów z innymi regionami kraju	Aktualnie samorząd miejski nie podpisał umowy o stałej współpracy z żadnym miastem z innego regionu Polski. Realizacja tego zadania jest jednak bardzo istotna, ponieważ nawiązanie stałych kontaktów z samorządami innych miast pozwoli na ponadregionalną wymianę doświadczeń i poszukiwanie wspólnych rozwiązań w dziedzinie sportu, rekreacji i turystyki, kultury i gospodarki.

Działanie nr 4	Opis
Rozwijanie kontaktów samorządów z Nowej Rudy z ich odpowiednikami za granicą	Współpraca międzynarodowa ma, w dobie integracji europejskiej, bardzo duże znaczenie. Korzyści w tym zakresie mogą być dwojakiego rodzaju. Po pierwsze współpraca z innymi miastami może pociągnąć za sobą proces wymiany gospodarczej, naukowej i kulturalnej. Współpraca miast prowadzi do współdziałania podmiotów gospodarczych oraz różnych grup społecznych. Po drugie, współpraca taka może ułatwić dostęp do środków pomocy, zarówno europejskiej, jak i do programów bilateralnych. Dlatego też przyjmuje się do realizacji w strategii zadanie, polegające na rozwijaniu współpracy międzynarodowej z innymi miastami.

Działanie nr 5	Opis
Szkolenie z pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych	Współpraca z Unią Europejską stawia nowe wyzwania w zakresie umiejętności przygotowywania projektów przedsięwzięć według międzynarodowych standardów. Wymaga to przeszkolenia osób zajmujących się organizacją tychże przedsięwzięć. Szkolenia organizowane dla przedstawicieli noworudzkich instytucji będą miały na celu przekazanie im wiedzy na temat opracowywania analiz wg standardów międzynarodowych dotyczących: założeń techniczno- ekonomicznych inwestycji, biznes planów, harmonogramów rzeczowo-finansowych, wskaźników efektywności ekonomicznej przedsięwzięć, analiz rynku. Pozwoli to na szybkie i dokładne opracowywanie wniosków i skuteczne pozyskiwanie środków finansowych z funduszy pomocowych.

Nowa Ruda

B. Sfera przestrzenna

SFERA PRZESTRZENNA

Cel „przestrzenny”

NOWA RUDA MIASTEM O ROZWINIĘTEJ INFRASTRUKTURZE TECHNICZNEJ, BEZPIECZNYM EKOLOGICZNIE

Priorytet 1. Modernizacja i rozwój infrastruktury technicznej

Działanie nr 1	Opis
Modernizacja i rozwój sieci wodociągowej	Zapewnienie ciągłości dostawy wody o jakości zgodnej z obowiązującymi normami w ilości pokrywającej pełne zapotrzebowanie w dostosowaniu do tempa rozwoju i potrzeb miasta zostanie zapewnione poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie w należytym stanie i sukcesywną modernizację urządzeń zaopatrujących w wodę, - rozbudowę systemu wodociągowego na potrzeby zakładanego rozwoju miasta.
Działanie nr 2	Opis
Sukcesywna rozbudowa systemu kanalizacji	Zapewnienie normatywnych standardów cywilizacyjnych w zakresie odprowadzania ścieków sanitarnych oraz ograniczenie wielkości odprowadzanych ładunków zanieczyszczeń do wód powierzchniowych nastąpi poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - sukcesywną modernizację oczyszczalni ścieków i stałą kontrolę ścieków oczyszczanych, - rozbudowę systemu kanalizacji deszczowej i sanitarnej wraz z sukcesywnym wprowadzaniem urządzeń podczyszczających na istniejących i projektowanych wylotach do odbiorników, - likwidację kanalizacji działającej jako ogólnospławna.
Działanie nr 3	Opis
Informatyczny system zarządzania zużyciem mediów	Korzystanie z profesjonalnych systemów informatycznych wspomagających efektywne zarządzanie zużyciem mediów umożliwia nie tylko uzyskiwanie wymiernych oszczędności, lecz również dostęp do analiz, raportów i prognoz o zużyciu mediów.

Działanie nr 4	Opis
Sukcesywna gazyfikacja terenów miasta oraz rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej	<p>Do kluczowych kierunków rozwoju miasta w zakresie zaopatrzenia w ciepło i gaz należy zaliczyć:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapewnienie ciągłości i bezpieczeństwa dostawy ciepła i gazu przy dostosowaniu i modernizacji istniejących urządzeń, • zwiększenie dostępności sieci ciepłych i modernizacja istniejącego systemu przesyłowego, zmniejszająca straty ciepła (wymiana przewodów w technologii tradycyjnej na preizolację), • zwiększenie dostępności sieci gazowej poprzez budowę sieci gazowej średniego i niskiego ciśnienia, według programu gazyfikacji miasta, • zmniejszanie zużycia ciepła poprzez termomodernizację budynków, modernizację węzłów ciepłych grupowych i indywidualnych, montaż liczników ciepła oraz wprowadzanie nowych rozwiązań technicznych i technologicznych ułatwiających obsługę oraz minimalizujących koszty eksploatacji, • wykonanie systemu telemetrii sieci i węzłów w celu kontroli oraz zdalnego sterowania systemu ciepłowniczego, z włączeniem układu do centralnego źródła ciepła, • zwiększanie proekologicznych nośników energii do celów grzewczych w budownictwie jednorodzinny, położonym poza zasięgiem sieci ciepłych i gazowych (sukcesywna likwidacja kotłowni węglowych), • zmniejszenie uciążliwości urządzeń systemu ciepłowniczego w zakresie technologii spalania i emisji pyłów, poprzez kontrolę oraz restrykcje w stosunku do emiterów ponadnormatywnych zanieczyszczeń, • wykorzystywanie innych, czystych ekologicznie źródeł energii (ciepło z głębi ziemi - pompy ciepłe, helioenergetyka - kolektory słoneczne).

Działanie nr 5	Opis
Poprawa warunków dostawy energii elektrycznej	<p>Dostosowanie systemu elektroenergetycznego do potrzeb odbiorców oraz dostarczenie energii elektrycznej o normatywnym standardzie jakościowym i ilościowym nastąpi poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • adaptację istniejących urządzeń elektroenergetycznych oraz utrzymanie ich w należytej sprawności technicznej, • remont i modernizację istniejących urządzeń elektroenergetycznych, • budowę nowych sieci elektroenergetycznych na nowo projektowanych terenach pod inwestycje.

Działanie nr 6	Opis
Sieć telekomunikacyjna oraz rozwój społeczeństwa informatycznego	<p>Dostosowanie systemu telekomunikacyjnego do potrzeb odbiorców oraz zapewnienie odpowiedniego poziomu jego pracy w wysokim standardzie jakościowym i ilościowym ma na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pełne wykorzystanie istniejących urządzeń telekomunikacyjnych oraz utrzymanie ich w należytej sprawności i niezawodności technicznej, • zwiększenie oferty programowej usług telekomunikacyjnych, • rozwój telefonii komórkowej, • rozwój sieci światłowodowej, • rozwój wewnętrznej telewizji kablowej i naziemnej telewizji cyfrowej.

Priorytet 2. Zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego społeczeństwa i gospodarki

Działanie nr 1	Opis
Poprawa jakości i ochrona zasobów wodnych	Działanie ma na celu dążenie do osiągnięcia dobrego stanu ekologicznego wód powierzchniowych i dobrego stanu fizykochemicznego wód podziemnych, zgodnie z wymogami Ramowej Dyrektywy Wodnej. Priorytetem staje się więc nie tylko remont i modernizacja istniejących, lecz niestety przestarzałych sieci wodociągowych, lecz również konieczność poszukiwania właściwych rozwiązań problemów gospodarki ściekowej oraz projektowania rozbudowy systemów kanalizacyjnych. Ponieważ odbornikiem ścieków w Gminie Miejskiej Nowa Ruda jest rzeka Ścinawka, skanalizowanie tego obszaru przyczyni się niewątpliwie do dalszej poprawy stanu czystości tej rzeki. Właściwe działania zostały już zapoczątkowane z momentem uruchomienia oczyszczalni ścieków w Ścinawce Dolnej, obecnie należy je kontynuować w celu doprowadzenia jak największej ilości ścieków do tej oczyszczalni.

Działanie nr 2	Opis
Poprawa czystości powietrza atmosferycznego	<p>Celem działania jest poprawa czystości powietrza na obszarach, na których są przekraczane dopuszczalne normy jakości powietrza oraz zapobieganie powstawaniu zanieczyszczeń na pozostałych obszarach. Wśród najważniejszych zadań przewidzianych do realizacji należy wymienić:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza pochodzącego ze źródeł niskiej emisji na terenie miasta Nowa Ruda poprzez modernizację systemów energetycznych i likwidację niskiej emisji, • ograniczenie niezorganizowanej emisji zanieczyszczeń z kamieniołomów i kopalni, • ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych poprzez reorganizację układów komunikacyjnych i kontrolę stanu technicznego samochodów, • oszczędzanie energii, • kontrolę i ograniczanie emisji zanieczyszczeń z zakładów przemysłowych istniejących i nowych. <p>Istotne znaczenie mają również: montaż stacji monitoringowych, działania termomodernizacyjne, prowadzenie szeroko zakrojonej edukacji ekologicznej, zmierzanie do korzystania z odnawialnych źródeł energii, wdrożenie technologii odzysku i energetycznego oszczędzania energii.</p>

Działanie nr 3	Opis
Ochrona środowiska akustycznego	<p>Poprawa klimatu akustycznego na terenie gminy ma na celu identyfikację zagrożeń hałasowych, z wyznaczeniem terenów szczególnie narażonych na hałas drogowy oraz podjęcie działań zmierzających do zmniejszenia jego uciążliwości poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawę nawierzchni dróg i montaż ekranów dźwiękochłonnych, • ograniczenie wjazdu transportu ciężkiego do stref śródmiejskich miasta, • budowę obwodnicy miasta Nowa Ruda, • wykonanie planów akustycznych dla terenów najbardziej zagrożonych i ich konsekwentne wdrażanie (Starostwo Powiatowe w Kłodzku). <p>Należy również uwzględniać wymagania z zakresu ochrony przed hałasem przy lokalizacji nowych dróg oraz zabudowy mieszkaniowej, przeprowadzać regularne kontrole emisji hałasu z obiektów działalności gospodarczej, jak również konsekwentnie realizować założenia programów edukacyjnych.</p>

Działanie nr 4	Opis
Ograniczenie wpływu promieniowania elektromagnetycznego na mieszkańców	<p>Działanie zakłada prowadzenie kontroli i dążenie do ograniczenia emisji do środowiska promieniowania niejonizującego pochodzącego od obiektów elektromagnetycznych i radiokomunikacyjnych. Z tego też względu należy dążyć do stworzenia systemu ewidencji źródeł promieniowania, umożliwiającego ich okresowe monitorowanie oraz do wprowadzenia tego zagadnienia do planu zagospodarowania przestrzennego, co umożliwi rejestrację oraz określenie wielkości źródeł PEM i wyznaczenie wokół nich obszarów ograniczonego użytkowania.</p>

Działanie nr 5	Opis
Ochrona powierzchni ziemi	<p>W ramach działania na rzecz ochrony gleb i złóż naturalnych wszelkie plany muszą koncentrować się przede wszystkim na gospodarce odpadami oraz rekultywacji terenów zdegradowanych wcześniejszą działalnością człowieka. Dlatego też działanie obejmie m.in.: prowadzenie i wspomaganie lokalnego monitoringu potencjalnych źródeł zanieczyszczeń, likwidacja „dzikich wysypisk śmieci”, wygaszanie oraz rekultywacja techniczna i biologiczna zwałów kopalnianych, maksymalne wykorzystanie eksploatowanych złóż z wykorzystaniem surowców towarzyszących, skuteczna i właściwa z punktu widzenia gospodarki przestrzennej rekultywacja wyrobisk, opracowanie programu rekultywacji terenów przemysłowych.</p>

Działanie nr 6	Opis
Ochrona środowiska przyrodniczego	<p>Priorytet skupia w sobie działania prawne i organizacyjne, mające na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochronę gatunkową rzadkich oraz zagrożonych roślin i zwierząt, • ochronę najcenniejszych ekosystemów, • zapewnienie trwałości lasów przy wdrożeniu systemu ochrony przeciwpożarowej i uruchomieniu odpowiednich działań informacyjno-edukacyjnych, • ochronę gleb i racjonalizację ich wykorzystania, • rehabilitację przyrodniczą (rewitalizację) terenów zdegradowanych. <p>Bardzo istotne przy zachowaniu ciągłości realizacji zadania jest kompleksowa ochrona lokalnych zasobów wodnych, zakładanie ścieżek dydaktyczno-turystycznych, popularyzowanie wiedzy krajoznawczej i przyrodniczej wśród lokalnego społeczeństwa, likwidacja dzikich składowisk odpadów oraz podjęcie działań w kierunku zwiększenia ilości skwerów zieleni miejskiej.</p>

Działanie nr 7	Opis
Ochrona przeciwpowodziowa	<p>Ograniczenie lub całkowitą eliminację bezpośrednich zagrożeń i strat spowodowanych powodzią można realizować m.in. poprzez zwiększenie retencji (budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego „Sarny” zlokalizowanego w dolinie Włodzicy), przeprowadzenie prac modernizacyjnych, polegających na usunięciu zarośli ze skarp i dna koryta ograniczających przepływ wezbraniowy, oraz remonty konstrukcji nośnych i przyczółków obiektów inżynierskich.</p>

Działanie nr 8	Opis
Edukacja ekologiczna	<p>Warunkiem koniecznym i niezbędnym realizacji celów zarówno w zakresie racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych, jak i poprawy jakości środowiska jest dobrze zorganizowany system edukacji ekologicznej społeczeństwa; działania edukacyjne powinny być działaniami systemowymi z jasno sprecyzowanymi celami i sposobem ich realizacji. Edukacją ekologiczną powinna zostać objęta społeczność lokalna, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i dzieci, przy nawiązaniu współpracy władz gminnych ze: szkołami, przedstawicielami środowiska naukowego, zakładami pracy, organizacjami pozarządowymi oraz partnerami zagranicznymi (miasta partnerskie).</p>

Działanie nr 9	Opis
Gospodarka odpadami	<p>Zakłada się wdrożenie systemu selektywnej zbiórki i segregacji odpadów z gospodarczym wykorzystaniem surowców wtórnych. Selekcji powinny dokonywać zarówno mieszkańcy miasta jak i zakłady przemysłowe i usługowe, którym należy jednak stworzyć odpowiednie warunki. Miejsca składowania odpadów należy wyposażyć w odrębne pojemniki do gromadzenia odpadów bezużytecznych oraz dla tych, które można poddać procesom utylizacji (papier, opakowania szklane, metale kolorowe, plastiki) – odrębne pojemniki dla każdego rodzaju odpadów.</p>

Priorytet 3. Poprawa spójności przestrzennej miasta

Działanie nr 1	Opis
Polityka transportowa miasta	<p>Proponuje się podjęcie następujących działań modernizacyjnych i planistycznych, umożliwiających realizację docelowych przekształceń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budowę obwodnicy w ciągu drogi wojewódzkiej nr 381 • określenie polityki inwestycyjnej w obszarze centrum ze szczególnym uwzględnieniem zadań związanych z uzbrojeniem i modernizacjami komunikacyjnymi: • realizacja obejścia centrum • stworzenie systemu parkowania w centrum z wyznaczeniem niezbędnej ilości miejsc parkingowych, a także analizą możliwości ograniczenia źródeł potrzeb parkingowych, • program wydzielenia ruchu pieszego w obszarach centrum - podjęcie diagnozy stanu bezpieczeństwa ruchu. • przekształcenia ogólnomiejskie zmierzające do ograniczeń ilości konfliktowych źródeł ruchu i zmniejszenia pracy transportowej systemu komunikacyjnego, będącej funkcją inwestycji przestrzennych, • budowę alternatywnych połączeń komunikacyjnych oraz dywersyfikację połączeń w odniesieniu do istniejących głównych ciągów komunikacyjnych.

Działanie nr 2	Opis
Budowa ścieżek rowerowych	<p>Obecnie na terenie Nowej Rudy brak jest ścieżek przeznaczonych dla rowerzystów. Preferujący aktywną rekreację nie mogą bezpiecznie poruszać się po terenie miasta. W wyniku realizacji zadania powstaną ścieżki rowerowe, które umożliwią bezpieczną jazdę. Staną się one zachętą do aktywnego spędzania czasu wolnego dla mieszkańców Nowej Rudy i odwiedzających ją turystów.</p>

Działanie nr 3	Opis
Miejski system parkowania	<p>Sprawny system parkowania w mieście zwiększy przepustowość układu komunikacyjnego, bezpieczeństwo ruchu drogowego i przyczyni się do poprawy stanu środowiska przyrodniczego i warunków życia w mieście.</p>

Działanie nr 4	Opis
Realizacja polityki przestrzennej miasta	<p>Realizacja polityki przestrzennej zgodnie z założeniami „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Nowa Ruda” oraz ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego następuje poprzez wykorzystanie i zastosowanie instrumentów przewidzianych przepisami prawa ogólnie obowiązującego oraz takich, które jako właściwe przyjmie i ustanowi samorząd, działając w ramach swoich uprawnień. Jednakże oprócz wymienionych dokumentów, miasto powinno dysponować m.in. instrumentami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyboru, lokalizacji i realizacji inwestycji publicznych, • współpracy pomiędzy różnymi poziomami administracji publicznej i prywatnymi inwestorami, • bazy informacji służącej wspomaganiu zarządzania Miastem, w szczególności gospodarowaniu przestrzenią, gospodarka gruntami i procesami inwestycyjnymi, • promocji Miasta

Działanie nr 5	Opis
Racjonalna gospodarki gruntami	<p>Opracowanie i wdrożenie polityki racjonalnej gospodarki gruntami znajdzie swoje odzwierciedlenie również w dążeniu do wykupu terenów do komunalnego zasobu gruntów pod przyszłe planowane inwestycje o strategicznym znaczeniu dla rozwoju miasta. Pozwoli to na konsekwentne realizowanie inwestycji przewidzianych w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym.</p>

Działanie nr 6	Opis
Stworzenie warunków do rozwoju budownictwa społecznego	<p>Możliwość zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych ludności o średnich dochodach oraz zabezpieczenia mieszkań niezbędnych w związku z realizacją inwestycji przez miasto i polityki mieszkaniowej.</p>

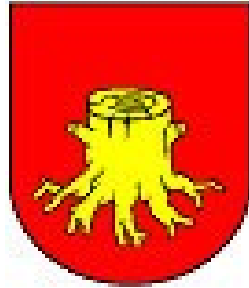
Działanie nr 7	Opis
Tereny pod zabudowę mieszkaniową	<p>Wspieranie inwestycji infrastrukturalnych związanych z tworzeniem nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową , w tym pozyskiwanie developerów obejmuje m.in. przeznaczenie nowych terenów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę mieszkaniową wraz z uzbrojeniem i infrastrukturą techniczną, zwiększanie komunalnego zasobu gruntów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową, kreowanie zespołów mieszkaniowych o wysokim poziomie ładu przestrzennego, o zróżnicowanym charakterze, stanowiących ofertę zamieszkiwania dla osób o różnych potrzebach i zasobności.</p>

Priorytet 4. Poprawa ładu przestrzennego

Działanie nr 1	Opis
Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	W strukturze społeczno-gospodarczej i przestrzennej miasta istnieje wiele zdegradowanych obiektów. Ta degradacja ma wymiar zarówno społeczny, gospodarczy, jak i przestrzenny. W mieście można wyodrębnić obszary, w których w szczególny sposób narastają różnorodne problemy, w tym zwłaszcza długotrwałe bezrobocie, niski poziom wykształcenia mieszkańców czy patologie społeczne. Przestrzeń ta charakteryzuje się także degradacją materialną i techniczną nieruchomości wpływając tym samym na niekorzystny wizerunek Nowej Rudy i małą dynamikę rozwoju gospodarczego tych obszarów. Z tego też względu konieczne jest dokonanie kompleksowej odnowy zdegradowanych fragmentów miasta w tym obszarów poprzemysłowych, która powinna doprowadzić do poprawy warunków życia mieszkańców, aktywizacji ekonomicznej i społecznej. Szczegółowy opis projektów zostanie zawarty w Programie Rewitalizacji Miasta Nowej Rudy.
Działanie nr 2	Opis
Poprawa ładu przestrzennego i estetyki miasta	Uporządkowanie przestrzeni miasta, dbałość o jej estetykę i krajobraz, to elementy, które z jednej strony kreują pozytywny wizerunek miasta, z drugiej eksponują gospodarność lokalnego środowiska, a w konsekwencji pozytywnie wpływają na dynamizację rozwoju. Nowa Ruda posiada wiele ciekawych obiektów architektonicznych, ciekawy potencjał środowiskowo-przestrzenny, który w umiejętny sposób zagospodarowany może stać się ważnym elementem, budującym rozwój gospodarczy, w tym przede wszystkim rozwój turystyki. Realizacja wielu przedsięwzięć z tego działania (kompleksowe remonty budynków wraz z oficynami i podwórzami oraz modernizacje ulic, chodników, terenów zieleni, itp.) powinna odbywać się z dużą aktywizacją i partycypacją lokalnej społeczności.
Działanie nr 3	Opis
Zielone miasto	Przedsięwzięcie wymaga sporządzenia opracowań planistycznych, stworzenia projektów kształtowania i utrzymania zieleni oraz budowy zespołów przyrodniczo-rekreacyjnych, zwłaszcza na terenach osiedli mieszkaniowych. Konieczne jest utrzymanie ciągłości przestrzennej tworzonych obszarów zieleni wysokiej.

Działanie nr 4	Opis
Rozwój współpracy międzynarodowej	Działanie ma na celu wykorzystanie możliwości, jakie daje miastu położenie w regionie pogranicza oraz przynależność do Euroregionu Glacensis, jak również wieloletnia współpraca z czeskim miastem partnerskim – Broumovem. Przedmiotem działania jest m.in. wymiana doświadczeń oraz podejmowanie wspólnych inicjatyw zmierzających do realizacji przedsięwzięć z zakresu polityki transportowej, zagospodarowania przestrzennego, wymiany pracowników, itd.

Nowa Ruda

C. Sfera społeczna

SFERA SPOŁECZNA

Cel „społeczny”

NOWA RUDA MIASTEM BEZPIECZNYM I PRZYJAZNYM MIESZKAŃCOM, ATRAKCYJNYM TURYSTYCZNIE

Priorytet 1. Poprawa stanu bezpieczeństwa w mieście

Działanie nr 1	Opis
Opracowanie projektu „Bezpieczna Gmina”	Przygotowanie kompleksowego projektu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego w mieście będzie stanowić pierwszy krok do podjęcia konkretnych działań mających na celu wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.
Działanie nr 2	Opis
Współpraca służb w zakresie bezpieczeństwa	Wypracowanie właściwych form współpracy wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za utrzymanie ładu, porządku i bezpieczeństwa publicznego w mieście umożliwi szybkie reakcje właściwych służb na zaistniałe zdarzenia, szybką likwidację wyrządzonych szkód i skutków tych zdarzeń, a w rezultacie zmniejszenie zakłóceń ładu i porządku publicznego.
Działanie nr 3	Opis
Monitoring miejsc niebezpiecznych na terenie miasta	Rozwinięcie monitoringu umożliwi: <ul style="list-style-type: none"> - poprawę bezpieczeństwa w miejscach najbardziej zagrożonych przestępczością kryminalną i pospolitą, - wzrost poczucia bezpieczeństwa obywateli, - bardziej skuteczną ochronę mienia publicznego oraz prywatnego, - zmniejszenie przestępczości i wzrost jej wykrywalności.
Działanie nr 4	Opis
Rozwój Straży Miejskiej	Jakościowy rozwój Straży Miejskiej przyczyni się do poprawy porządku, ładu i czystości oraz zmniejszenia wandalizmu urządzeń użyteczności publicznej.

Priorytet 2. Przeciwdziałanie patologiom i uzależnieniom

Działanie nr 1	Opis
Przeciwdziałanie narkomanii i alkoholizmowi	Prelekcje i pogadanki, które aktualnie odbywają się w szkołach, są prowadzone przez policjantów, w niewielkim stopniu przeszkolonych do tego typu działań. Istnieje więc potrzeba zaangażowania do realizacji tego zadania specjalistów. Cyklicznie organizowane przez nich szkolenia rodziców, nauczycieli, młodzieży i dzieci w poszczególnych placówkach wychowawczo-oświatowych przyczyniłyby się do wzrostu świadomości szkodliwości narkomanii i alkoholizmu.

Działanie nr 2	Opis
Działalności informacyjno-rozpoznawcza i szkoleniowa	Aktualnie na terenie miasta nie prowadzi się szerokiej działalności informacyjno-rozpoznawczej i szkoleniowej rodziców, wychowawców oraz dzieci i młodzieży w zakresie wczesnego ujawniania zjawisk patologicznych, takich jak narkomania, alkoholizm czy nikotynizm. Brak takiej działalności może spowodować wzrost skali alkoholizmu, narkomanii i nikotynizmu wśród dzieci i młodzieży, a także wśród dorosłych. Rozwinięcie działalności informacyjno-rozpoznawczej i szkoleniowej wśród rodziców i wychowawców poprzez wspólną akcję policji i samorządu miejskiego, przyczyni się do wzrostu świadomości społecznej na temat szkodliwości uzależnień.

Priorytet 3. Pomoc w funkcjonowaniu podmiotów ratowniczych oraz unowocześnienie systemu bezpieczeństwa

Działanie nr 1	Opis
Doposażenie Straży Pożarnej (w tym OSP) i Pogotowia Ratunkowego	Wyposażenie tych służb w specjalistyczny sprzęt ratowniczy jest wysoce niewystarczające w stosunku do występujących zagrożeń. Doposażenie przy udziale środków finansowych samorządu miejskiego i powiatowego przyczyni się do poprawy szybkości oraz efektywności tych służb w ratowaniu życia i mienia mieszkańców miasta.

Działanie nr 2	Opis
Doposażenie Policji	Aktualnie Policja posiada standardowy sprzęt transportowy, łączności i informatyczny w znacznym stopniu przestarzały i wyeksploatowany. Budynki eksploatowane przez Policję wymagają remontów. Istnieje też duże zapotrzebowanie w zakresie doposażenia w podstawowy sprzęt biurowy. Unowocześnienie wyposażenia policji poprawi warunki pracy policjantów, a tym samym obsługę mieszkańców miasta.

Działanie nr 3	Opis
Współpraca służb ratowniczych i ochroniarskich	Aktualnie na terenie miasta brak jest zorganizowanego współdziałania profesjonalnych służb ratowniczych i służb bezpieczeństwa z firmami ochroniarskimi. Uaktywnienie współdziałania tych podmiotów pozwoli na wzrost efektywności ich działań, co także przyczyni się do wzrostu poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców miasta.

Działanie nr 4	Opis
Doposażenie OC	Działanie dotyczy wyposażenia Gminnego Zespołu Reagowania w sprzęt komputerowy, mapy cyfrowe, meble i centralę telefoniczną.

Priorytet 4. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego poprzez kulturę

Działanie nr 1	Opis
Modernizacja i rozwój instytucji kultury	Głównym problemem instytucji zajmujących się animacją kultury w mieście jest konieczność modernizacji bazy lokalowej i zapewnienia właściwego wyposażenia. Dlatego też ich rozbudowa i doposażenie pozwolą na lepsze zaspakajanie potrzeb mieszkańców miasta w aspekcie rozwoju ich zainteresowań. Biorąc pod uwagę usytuowanie Miejskiego Ośrodka Kultury w centrum miasta, oraz jego filii w dzielnicy Słupiec zasadne wydaje się również stworzenie świetlic pełniących funkcje kulturalno-opiekuńcze dla dzieci i młodzieży w dzielnicy Drogosław.

Działanie nr 2	Opis
Promocja animatorów i twórców kultury	W mieście istnieją aktualnie nieliczne formy promocji miejscowych animatorów i twórców kultury. Należałoby jednak w ramach współpracy Miejskiego Ośrodka Kultury, Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz Urzędu Miejskiego opracować program promocji miejscowych wyróżniających się twórców kultury. Głównie należy zwrócić uwagę na stworzenie im warunków do właściwego rozwoju swoich pasji i zainteresowań. Istnieje też potrzeba organizacji systemu nagród, które byłyby przyznawane najbardziej aktywnym kulturowo mieszkańcom miasta i jego okolic.

Działanie nr 3	Opis
Imprezy kulturalne na terenie miasta	W związku z faktem, iż wśród mieszkańców Nowej Rudy największą popularnością cieszą się imprezy masowe, odbywające się w plenerze, corocznie należy więc planować następujące ich formy: „Dni Nowej Rudy”, Międzynarodowy Festiwal Folkloru, Festiwal Piosenki Dziecięcej, przeglądy recytatorskie, przeglądy teatryków dziecięcych, pikniki rodzinne oraz inne imprezy plenerowe (np. Sylwester, Powitanie i Pożegnanie Lata). Istotne jest nie tylko kontynuowanie organizacji imprez, które na dobre wpisały się już w noworudzki klimat, lecz również poszukiwanie nowych form integracji lokalnej społeczności, we współpracy z partnerami zagranicznymi.

Działanie nr 4	Opis
Ochrona zabytków i miejsc pamięci	Realizacja tego celu jest bardzo istotna, gdyż obecny stan zabytków w mieście oraz miejsc pamięci wymaga gruntownej poprawy. Ochrona zabytków i miejsc pamięci narodowej stanowi jeden z podstawowych celów rozwoju miasta. Dziedzictwo kulturowe danego ośrodka stanowi bowiem ważny element jego tożsamości, która w dużej mierze decyduje o przyszłości.

Działanie nr 5	Opis
Współpraca z organizacjami pozarządowymi	Sprawna i ekonomiczna realizacja zadań publicznych wymaga jak największego udziału organizacji społecznych, specjalizujących się w określonym rodzaju działalności. Aktywność tego typu organizacji sprawia, że równocześnie wzrasta zasięg ich oddziaływania, poprawia się merytoryczny poziom wykonywanej przez nie pracy oraz podnosi się ich sprawność w zakresie operowania środkami finansowymi. Organizacje pozarządowe stają się zatem w coraz szerszym zakresie odpowiedzialnym i kompetentnym partnerem samorządu w realizacji jego zadań. Podstawą współpracy jest roczny Program Współpracy Miasta Nowa Ruda z Organizacjami Pozarządowymi.

Priorytet 5. Wszechstronny rozwój kultury fizycznej i sportu

Działanie nr 1	Opis
Rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	Celem działania jest podniesienie standardu infrastruktury sportowej, umożliwiającej szerszy dostęp dzieci i młodzieży oraz dorosłych mieszkańców miasta do czynnego uprawiania sportu i rekreacji. Realizowane w jego ramach przedsięwzięcia przyczynią się do: podniesienia standardu infrastruktury sportowej poprzez modernizację i rozbudowę poszczególnych obiektów, budowy nowych obiektów, rozwoju bazy rekreacyjno-sportowej w poszczególnych osiedlach

Działanie nr 2	Opis
Modernizacja obiektów turystyczno-sportowych	Rozbudowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego w sąsiedztwie istniejącej już hali sportowej i pływalni krytej, pozwoli na utworzenie nowoczesnego centrum sportowego wyróżniającego się w skali województwa. Jednocześnie przewiduje się utworzenie ośrodka rehabilitacji osób niepełnosprawnych. Obiekty posiadać będą standardowe wymiary, co umożliwi miastu organizację imprez sportowych o charakterze regionalnym oraz ogólnopolskim. Kompleks stanie się jednym z podstawowych miejsc wypoczynku i rekreacji wszystkich mieszkańców, jak też odwiedzających miasto turystów.

Działanie nr 3	Opis
Miejsca rekreacji i wypoczynku w mieście	Nowa Ruda nie jest w wystarczającym stopniu wyposażona w tereny rekreacyjne. Na terenie miasta powinny powstać ścieżki rowerowe i ścieżki zdrowia. Realizacja tego celu nastąpi więc poprzez zadania związane z rewitalizacją parku w rejonie Góry św. Anny, zagospodarowaniem pozostałych terenów w obrębie Góry św. Anny i Góry Wszystkich Świętych oraz budowę ścieżek rowerowych i tras narciarskich. Ważne jest również tworzenie terenów rekreacyjnych i sportowych na obszarze osiedli, które to nie są dostatecznie wyposażone w place zabaw dla dzieci, boiska oraz miejsca wypoczynku.

Działanie nr 4	Opis
Imprezy sportowo-rekreacyjne	Organizacja cyklicznych imprez sportowo-rekreacyjnych pod patronatem Burmistrza, angażujących wiele środowisk z miasta i okolic, m.in. lokalny biznes, przedstawiciele samorządów sąsiednich gmin i powiatu, sportowców, nauczycieli, stanowi ważne narzędzie public relations wykorzystywane przez władze w zarządzaniu miastem.

Priorytet 6. Poprawa jakości i efektywności edukacji szansą na rozwój

Działanie nr 1	Opis
Modernizacja i rozbudowa bazy lokalowej szkół i placówek oświatowo-wychowawczych	Zapewnienie edukacji na właściwym poziomie w mieście wymaga spełnienia szeregu warunków, jeśli chodzi o bazę lokalową i wyposażenie techniczne szkół i przedszkoli. Diagnoza stanu technicznego obiektów szkół, przedszkoli oraz bibliotek stała się punktem wyjścia do opracowania zadań służących realizacji powyższego celu, wśród których znalazły się m.in. budowa szkoły dla dzielnicy Centrum, remonty budynków szkół i przedszkoli z dostosowaniem obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych, poprawa wyposażenia technicznego sal lekcyjnych, pracowni komputerowych i językowych czy zakup specjalistycznych pomocy dydaktycznych dla poszczególnych placówek oświatowo-wychowawczych.

Działanie nr 2	Opis
Remonty bibliotek i umożliwienie dostępności do nich osobom niepełnosprawnym	Budynki bibliotek w mieście wymagają remontu. Jednocześnie remonty te powinny uwzględnić konieczność dostosowania obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych. Biblioteki stanowią ważne centra animacji kultury w mieście. Stąd też bardzo istotna jest ich dostępność dla wszystkich mieszkańców.

Działanie nr 3	Opis
Likwidacja barier architektonicznych w budynkach oświatowych	Od kilku lat systematycznie realizowane są remonty kapitalne szkół podstawowych w mieście. Nie wszystkie jednak wyremontowane obiekty dostosowano architektonicznie do potrzeb osób niepełnosprawnych. Z punktu widzenia konieczności integracji osób niepełnosprawnych z szerszą społecznością planuje się uzupełnienie przeprowadzonych remontów o budowę specjalnych podjazdów dla dzieci poruszających się na wózkach inwalidzkich. Likwidacja barier architektonicznych zostanie także uwzględniona przy remontach pozostałych placówek oświatowych planowanych na następne lata.

Priorytet 7. Ochrona zdrowia

Działanie nr 1	Opis
Usprawnienie działania podstawowej opieki i zdrowotnej	Celem działania jest dążenie do podniesienia jakości oferowanych mieszkańcom Nowej Rudy usług medycznych oraz poprawa dostępności do lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej.
Działanie nr 2	Opis
Profilaktyka zdrowotna	Celem działania jest poprawa stanu zdrowia i warunków życia mieszkańców oraz promowanie zdrowego trybu życia. Do przedsięwzięć priorytetowych należą przez wszystkim działania ukierunkowane na zapobieganie chorobom, wydłużanie czasu życia oraz promowanie zdrowia poprzez podejmowanie aktywności, które mają na celu pogłębianie wiedzy mieszkańców o profilaktyce i ochronie zdrowia.

III. Zarządzanie Strategią

3.1 Rozwój treściowy Strategii

Praca nad strategią rozwoju miasta Nowa Ruda wyrastała z pewnych założeń, których znaczenie nie kończy się wraz z zakończeniem formułowania dokumentu. Założenia te zachowują swoją aktualność przez cały okres wdrażania strategii oraz jej aktualizowania. Rola jakiegokolwiek strategii, w tym również strategii rozwoju miasta Nowa Ruda, nie może sprowadzać się wyłącznie do listy zadań czy prostego planu działania.

Efektywna **strategia powinna być aktywna**, to znaczy powinna rozwijać się wraz ze zmianami zachodzącymi w mieście i jego otoczeniu oraz stale dostarczać odpowiedzi na nowe wyzwania. Strategia nie ma też być dokumentem, który poprzez sztywne regulowanie wszelkich działań w mieście ograniczy innowacyjność i swobodę działania podmiotów lokalnych. Jest ona raczej bazą do stałego doskonalenia procesu zarządzania rozwojem miasta i skutecznej realizacji założonych celów rozwoju.

Istotny jest fakt, że strategia została przygotowana w oparciu o dostępną wiedzę, stara się uwzględnić procesy rozwoju, lecz wraz z upływem czasu, zarówno część diagnostyczna, jak i inne **części strategii będą ulegały stopniowej dezaktualizacji**. Zjawisko to może mieć charakter ewolucyjny, może się też dokonać w sposób skokowy. Podobnie zmieniają się oczekiwania mieszkańców i ich postrzeganie rzeczywistości. We współczesnym społeczeństwie, cechującym się rosnącym tempem wymiany informacji z otoczeniem ciągle wzrasta dynamika kształtowania się nowych wzorców zachowań, preferencji, trendów społecznych, co z kolei przekłada się na nową treść wizji i celów rozwoju miasta. Stąd też, finalizacja procesu formułowania strategii nie jest równoznaczna z zamknięciem procesu kreatywnego myślenia o przyszłości miasta. Należy w sposób permanentny **kontrolować zachodzące zmiany i modyfikować w zgodzie z nimi treść strategii**.

3.2 Komponenty zarządzania Strategią

Zaprezentowane po wyżej argumenty warunkują wprowadzenie do niniejszej strategii części dotyczącej kompleksowej procedury zarządzania strategią. Nie jest to bynajmniej część o wyłącznie techniczno-proceduralnym charakterze, bowiem jej realizacja prowadzić będzie do zmian merytorycznych w strategii. **Procedura zarządzania strategią** obejmuje szereg komponentów, które powinny być realizowane w sposób ciągły. Należą do nich:

- stale prowadzony monitoring uwarunkowań decydujących o procesie wdrażania strategii obejmujący:
  - ❖ stworzenie systemu aktualizowania wiedzy o sytuacji miasta, w ramach którego będą gromadzone i interpretowane dane znajdujące się w gestii różnych wydziałów UM, a także innych podmiotów posiadających istotną wiedzę o mieście,
  - ❖ porównywanie charakteru i skali faktycznych zjawisk z prognozami zawartymi w strategii,

- ❖ stałe aktualizowanie diagnozy strategicznej w oparciu o przeprowadzane obserwacje,
- ❖ systematyczne monitorowanie zewnętrznych źródeł wsparcia dla realizacji programów i projektów;
- przygotowywanie na podstawie strategii opracowań tematycznych (strategii, planów, programów) uszczegóławiających ogólne zapisy strategii (np. program promocji miasta, program rozwoju turystyki itp.), realizujących wizję i cele strategiczne;
- koordynowanie strategii z istniejącymi oraz tworzonymi dokumentami lokalnymi przy założeniu, że strategia jest dokumentem nadrzędnym w lokalnym systemie planowania; wskazane jest przeprowadzenie przeglądu dotychczas sformułowanych dokumentów strategicznych pod kątem zgodności ze strategią; opracowywanie nowych dokumentów powinno być przeprowadzane w ścisłej zgodności z zapisami strategii; w ten sposób – w warstwie koncepcyjnej – będzie zbieżowało uszczegółowianie strategii, a w warstwie realizacyjnej stopniowe wdrażanie strategii;
- promowanie strategii wśród mieszkańców miasta, zwłaszcza w zakresie oczekiwanych efektów wdrożeniowych oraz możliwości wprowadzania do strategii nowych projektów realizowanych przez mieszkańców i wskazywania zakresu możliwego wsparcia (przedstawianie strategii jako formuły współpracy z społecznością lokalnej); promocja winna zostać oparta nie tylko na instrumentach informacyjnych, sprowadzających w odbiorze społecznym strategię do kolejnego dokumentu władzy lokalnej, ale przede wszystkim na instrumentach aktywizujących mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem efektywnego systemu wsparcia dla działań (projektów) społecznych;
- zapewnienie otwartości strategii, możliwości jej modyfikacji w drodze konsultacji społecznych; strategia powinna być aktualizowana w sposób ciągły; należy ograniczać zmiany skokowe, a szczególnie próby zawieszenia realizacji lub tworzenia całkowicie nowej strategii; nawet w momentach przełomowych, gdy pozornie strategia ulegnie gwałtownej dezaktualizacji należy tworzyć kolejne opracowania w oparciu o doświadczenia z realizacji dotychczasowej strategii;

3.3 Aktywności na rzecz wdrażania Strategii

W oparciu o wcześniejsze założenia wdrażanie strategii rozwoju miasta Nowa Ruda przebiegać będzie na **dwóch uzupełniających się płaszczyznach**:

- aktywności społeczności lokalnej,
- aktywności władzy lokalnej.

Pierwsza płaszczyzna znajduje swoje odzwierciedlenie w tym, że strategia określając cele i kierunki rozwoju **komunikuje mieszkańcom preferowane (wspierane przez miasto) aktywności społeczne i gospodarcze**. Uruchomienie tych aktywności wymaga:

- zerwania z postawami roszczeniowymi, iluzją, że władze lokalne są w stanie samodzielnie kształtować rozwój miasta, a w rezultacie promowania partnerstwa na rzecz wdrożenia strategii;
- rozpoznawania zainteresowania podmiotów lokalnych podejmowaniem działań na rzecz realizacji kierunków strategicznych, a tym samym określania atrakcyjności strategii

dla mieszkańców miasta; wypada w tym miejscu jeszcze raz powtórzyć, że strategia atrakcyjna nie jest dokumentem bezkonfliktowym i akceptowanym werbalnie, lecz koncepcją motywującą mieszkańców do działania w ramach celów i priorytetów zapisanych w strategii;

- rozpoznawania przyczyn, dla których pewne kierunki mogą nie cieszyć się zainteresowaniem podmiotów lokalnych, a następnie ich przeformułowywaniem nie naruszającym spójności strategii;
- diagnozowania barier utrudniających podejmowanie aktywności społecznych dla realizacji kierunków strategicznych;
- określania wsparcia odblokowującego aktywność społeczną.

3.4 Nurty wdrażania strategii

Strategia będzie wdrażana poprzez realizację dwóch komplementarnych nurtów działania:

1. ***nurtu projektowego*** polegającego na przygotowaniu i wdrażaniu projektów realizujących kierunki strategiczne;
2. ***nurtu organizacyjnego*** skupiającego się na stwarzaniu warunków do realizacji projektów i usprawnianiu funkcjonowania władzy lokalnej.

Obydwa nurty korespondują z podziałem aktywności pomiędzy władze lokalne, a lokalne podmioty lidery.

3.5 Zasady wdrażania projektowego

Lista zasad wdrażania projektowego, którym powinna zostać podporządkowana realizacja strategii rozwoju miasta Nowa Ruda przedstawia się następująco:

1. Kierunki strategiczne rozwoju miasta powinny inspirować do tworzenia listy projektów, która powinna być systematycznie modyfikowana i uzupełniana o nowe projekty, zgłaszane zarówno przez władze lokalne jak i społeczność lokalną. Preferować należy projekty, dla których:

- sporządzono kompletną kartę projektową zawierającą dokładny opis przedsięwzięcia i uzasadniającą znaczenie projektu dla rozwoju miasta lub zaspokojenia oczekiwań określonej grupy mieszkańców,
- określono orientacyjne koszty realizacji projektu oraz wskazano potencjalne źródła finansowania,
- zaproponowano lidera projektu, który jest gotów przejąć obowiązki organizacyjne związane z realizacją projektu.

2. Zarządzanie wdrażaniem strategii powinno mieć charakter skoncentrowany.

Wskazane jest powołanie odpowiedniego zespołu składającego się z przedstawiciela Urzędu Miasta oraz liderów lokalnych. Rolą Urzędu Miejskiego jest w takim układzie ***stałe monitorowanie efektów wdrażania i proponowanie korekt w strategii*** oraz scalanie propozycji zgłaszanych przez liderów lokalnych.

3. Prowadzenie **stałego monitoringu wewnętrznych i zewnętrznych środków**, które będą mogły być wykorzystane na rzecz realizacji kolejnych projektów.

4. **Uruchomienie „centrum zgłaszania projektów” polegającego na:**

- inspirowaniu mieszkańców do zgłaszania projektów zgodnych ze strategią i udzielaniu im pomocy przy ich wstępnej analizie;
- precyzyjnym przygotowaniu koncepcyjnym projektów o największych możliwościach realizacyjnych (zwłaszcza w kontekście skorzystania z zewnętrznych źródeł wsparcia).

5. **Selekcja projektów przyjętych do realizacji w ramach strategii oparta na zępujących kryteriach:**

- wymiar oczekiwanych pozytywnych efektów dla społeczności lokalnej oraz wpływ na strategiczny (kompleksowy i długofalowy) rozwój miasta,
- stwarzanie dobrych warunków wyjściowych dla realizacji kolejnych projektów i komplementarność wobec innych projektów,
- poprawa regionalnego wizerunku miasta, stwarzanie pozytywnych wyróżników miasta w otoczeniu,
- społeczna akceptacja projektu, wyrażana przede wszystkim poprzez zaangażowanie mieszkańców w realizację projektu,
- poziom kosztów, jakie musi ponieść miasto na realizację projektów,
- czas uzyskania efektów z tytułu realizacji projektu (w tym pojawienie się zauważalnych dla społeczności lokalnej efektów częściowych, nawet jeżeli ostateczne sfinalizowanie projektu jest odległe).

6. Wskazane jest przełożenie strategii na **serię krótkich, napisanych prostym językiem opracowań promocyjnych adresowanych do konkretnych grup odbiorców** (opracowania eksponujące rodzaj wsparcia udzielanego mieszkańcom podejmującym określone aktywności).